

Bestuurskern

IBI

Financiën en Inkoop

Ons kenmerk

IenW/BSK-2019/208108

Datum 25 november 2019
Betreft Wob-verzoek Gebruik Regeringsvliegtuig

Geachte *[naam]*,

Op 22 mei 2019, ontvangen op 24 mei 2019, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) om informatie verzocht over het gebruik van luchtvaartuigen door bewindslieden en leden van het Koninklijk Huis en hun familieleden. Uw verzoek heeft betrekking op de periode van 1 augustus 2017 tot en met 22 mei 2019 (datum verzoek).

In uw verzoek vraagt u om de volgende documenten:

- "1. alle bij de vluchtcoördinator ingediende aanvragen voor een vlucht van 1 augustus 2017 tot heden;
2. een overzicht van alle daadwerkelijk gemaakte vluchten en bestemmingen, van 1 augustus 2017 tot heden, inclusief vermelding van het lid van het kabinet, het Koninklijk Huis of de Koninklijke familie dat gebruik heeft gemaakt van de desbetreffende vlucht. Ons verzoek heeft betrekking op zowel vluchten met het tijdelijke regeringstoestel als met andere, ingehuurde luchtvaartuigen als geen gebruik kon worden gemaakt van dit tijdelijke toestel. Hieronder verstaan wij zowel vluchten met andere luchtvaartuigen in beheer van het Rijk als lijnvluchten en vluchten met privétoestellen. Ons verzoek heeft voorts betrekking op vluchten in binnen- en buitenland.
3. een specificatie van de kosten per vlucht per gebruiker, zowel van vluchten met het tijdelijke regeringstoestel als andere ingehuurde vluchten, zoals bedoeld onder 2."

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is op 24 mei 2019 bevestigd.

Met de brief van 18 juni 2019, is de termijn om op uw verzoek te beslissen met ten hoogste vier weken verdaagd met het oog op de afstemming van de informatie met andere ministeries.

In de contacten met u over de voortgang van de behandeling van verzoeken is aangegeven dat er een controle plaatsvindt bij de andere ministeries en daarmee nog enige tijd is gemoeid.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Bestuurskern

Financien en Inkoop

Ons kenmerk

IenM/BSK-2019-208108

Inventarisatie documenten

De regels voor het gebruik van luchtvaartuigen door de regering en leden van het Koninklijk Huis zijn te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-22214.html>.

Op basis van uw verzoek is de gevraagde informatie verzameld. U treft daarvoor de volgende overzichten aan:

- Overzicht kosten tijdelijk regeringsvliegtuig en inhuur;
- Verslagen van uitgevoerde regeringsvluchten met interim regeringsvliegtuig.

Van belang daarbij is het volgende.

Ad. 1 en 2.

Vluchtaanvragen en daadwerkelijk gemaakte vluchten

Alle informatie inzake de vluchtaanvragen voor het regeringsvliegtuig dan wel het tijdelijke regeringsvliegtuig is opgenomen in het overzicht met uitgevoerde vluchten.

Tevens wordt pas een vluchtaanvraag ingediend nadat eerst telefonisch de beschikbaarheid is vastgesteld. Er zijn derhalve geen vluchtaanvragen zonder dat er ook daadwerkelijk een vlucht heeft plaatsgevonden.

Gebruik regeringstoestel of tijdelijke regeringstoestel

In de periode mei 2017 tot februari 2018 kon geen gebruik worden gemaakt van een regeringsvliegtuig omdat het regeringstoestel (de PH-KBX) toen al verkocht was.

Vanaf februari 2018 kon worden gevlogen met het tijdelijke regeringsvliegtuig dat via een contract met KLM werd ingezet. De gegevens over met dit luchtvaartuig gemaakte vluchten en de kosten berusten bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en heb ik bij uw verzoek betrokken.

Inhuur en lijnvluchten

In de periode mei 2017-februari 2018 was er geen regeringsvliegtuig. In die periode zijn door de ministeries en Dienst Koninklijk Huis dan ook alle vluchten zelf geboekt.

In de periode dat er geen regeringsvliegtuig was werden de departementen en Dienst Koninklijk Huis geconfronteerd met hogere kosten dan waarop ze gerekend hadden. Het ministerie van IenW heeft in enkele gevallen de meerkosten op verzoek voor hen vergoed. Het betreft vergoedingen voor het ministerie van Algemene Zaken en voor de Dienst Koninklijk Huis. Daarnaast zijn in 2018 eenmalig kosten vergoed voor een vlucht van een lid van het Koninklijk Huis met een ingehuurd vliegtuig. Het betreft hier een incidentele verrekening ten behoeve van de doelmatige inzet van het regeringsvliegtuig.

De gegevens over de kosten van de vluchten die de ministeries zelf betalen, is reeds openbare informatie. Sinds begin 2013 maakt elk departement maandelijks de reiskosten van de bewindspersonen, als onderdeel van de categorie bestuurskosten, openbaar op het eigen deel van de internetsite www.rijksoverheid.nl.

Bestuurskern
Financien en Inkoop
Ons kenmerk
IenM/BSK-2019-208108

Luchtvaartuigen Defensie

Voor zover uw verzoek betrekking heeft op de vliegbewegingen met luchtvaartuigen van de krijgsmacht heb ik het verzoek ter behandeling doorgezonden aan het ministerie van Defensie. De informatie over het gebruik van deze luchtvaartuigen berust niet bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

U ontvangt over deze vluchten een afzonderlijk besluit van de Minister van Defensie.

Ad 3. Kostenspecificatie van de vluchten

Het bijgaande overzicht bevat een totaaloverzicht van de kosten. Het budget voor de regeringsvluchten staat centraal bij I&W en er vindt geen verdere verrekening plaats met de departementen. Om die reden is er ook geen noodzaak om de kosten verder te verbijzonderen naar individuele vluchten en departementen en administratie daarvan vindt niet plaats. Een kostenspecificatie per vlucht en per gebruiker is derhalve niet beschikbaar.

Besluit

Ik heb besloten het verzoek gedeeltelijk te honoreren voor zover het de informatie betreft die onder het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat berust, met uitzondering van bepaalde informatie over de vluchten van leden van het Koninklijk Huis waarvoor beperkingen gelden.

Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel Overwegingen in dit besluit.

Overwegingen

Veiligheid van de Staat (artikel 10, eerste lid, onder b, Wob).

Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege voor zover dit de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden.

Blijkens de wetsgeschiedenis valt onder meer onder de bescherming van de democratische rechtsorde, zowel voor wat betreft de instituties als de daarbij betrokken personen, gebouwen en goederen. Artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wob strekt zich ook uit tot de bescherming van personen voor wie de Staat een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. Op grond van de jurisprudentie is voor het al dan niet van toepassing zijn van deze weigeringsgrond niet beslissend of de informatie 'in betrekking' staat of heeft gestaan tot de veiligheid van de Staat. Voldoende is dat de veiligheid van de Staat door het verstrekken van de informatie kan worden geschaad.

Bij toepassing van de Wob wordt, waar het de positie van (leden van) het Koninklijk Huis betreft, de veiligheid van deze personen gerekend tot de veiligheid van de Staat.

Voor de vluchten van (leden) van het Koninklijk Huis worden de reisdata, bestemmingen, benaming van passagiers en passagiersaantallen en vliegbewegingen niet openbaar gemaakt. Inzage in de genoemde informatie kan de veiligheid van personen en degenen die met hen reizen in gevaar brengen, daar deze gegevens inzicht kunnen geven (in patronen) van vervoersbewegingen (zie Rechtbank Amsterdam 4 december 2009, AWB 08-2358 WOB, ECL:NL:RBAMS:2009:BL1140).

Bestuurskern

Financien en Inkoop

Ons kenmerk

IenM/BSK-2019-208108

Gelet op bovenstaande maak ik de genoemde informatie bij vluchten door (leden van) het Koninklijk Huis (en de Koninklijke Familie) niet openbaar.

Bescherming persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, Wob)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Bij toepassing van de Wob kunnen leden van het Koninklijk Huis en de Koninklijke Familie aanspraak maken op bescherming van de persoonlijke levenssfeer op gelijke wijze als ieder ander. Ook om die reden wordt geen informatie over reisdata, bestemmingen, benaming van passagiers en passagiersaantallen en vliegbewegingen van betrokkenen openbaar gemaakt. Dit belang weegt zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van die informatie.

Belang van onevenredige benadeling (artikel 10, tweede lid, onder g, Wob)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

De openbaarmaking van de hiervoor genoemde gegevens die veiligheidsrisico's en aantasting van de privacy meebrengen voor leden van het Koninklijk Huis betekenen tevens een onevenredige benadeling van de hierbij betrokken personen. Deze mogelijke benadeling weegt mijns inziens niet op tegen het belang van openbaarheid van deze informatie.

Daarbij zij vermeld dat via andere bronnen zoals de begroting van het Koninklijk Huis inzicht geeft in het gebruik en de kosten en daarmee openbaarheid geeft aan de inzet van publieke middelen.

Wijze van openbaarmaking

De bijlagen met de gegevens die (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt, treft u bij dit besluit in de vorm van een digitale kopie aan.

Plaatsing op internet

De openbaar gemaakte stukken worden geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bestuurskern

Financien en Inkoop

Ons kenmerk

IenM/BSK-2019-208108

Hoogachtend,
DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE HOOFDDIRECTEUR FINANCIEN, MANAGEMENT EN CONTROL,

Voor nadere informatie over dit besluit kunt u terecht bij de persvoorlichter Marianne Wuite. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20906, 2500 EX, Den Haag.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
  - b. de dagtekening;
  - c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
  - d. een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen.
  - e. zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt.
- Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.

Bijlage 1: Artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur.

Bestuurskern

Financien en Inkoop

Ons kenmerk

IenM/BSK-2019-208108

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voor zover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voor zover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Bestuurskern

Financien en Inkoop

Ons kenmerk

IenM/BSK-2019-208108